

Αιμιλία Καραλή

Σήμερα η απειλή αποκτά νέα πρόσωπα: του πρόσφυγα και του μετανάστη που ζητούν άσυλο, του εργαζόμενου που διεκδικεί την αξιοπρέπειά του, του φοιτητή που αγωνίζεται για την ακαδημαϊκή ελευθερία, του ανθρώπου γενικά που δεν υπακούει στις κανονικότητες που επιβάλλει η κάθε εξουσία.

Επιτέλους γινόμαστε «**κανονικοί**». Όχι ότι και προηγουμένως δεν ήμασταν, αλλά τώρα έχουμε αρχίσει και γινόμαστε «**πολύ**» κανονικοί. Με τα ΑΜΚΑ μας, τα ΑΦΜ μας, τις κάρτες μας, τα πιν και τους κωδικούς πρόσβασης σε ιστοσελίδες, σε τράπεζες· παντού. Κι αν κάποιος πάει να ξεφύγει από τους κανόνες, υπάρχουν και τα ειδικά τηλέφωνα καταγγελιών στις αρχές. Και το πληρώνεις και το τηλεφώνημα για να μη γίνονται και φάρσες. Και αν ξεφύγεις λίγο πιο πολύ, έρχεται και «**αναγκαστικά**» –«**γλυκά**» το είπε σε δήλωσή του ο υπουργός– το ξύλο, το δακρυγόνο, οι απειλές, η ταπείνωση εκ μέρους των φρουρών της «**κανονικότητας**». Το σημαντικό είναι, λένε, να υπάρχει **τάξη και ασφάλεια**. Και όλα αυτά για να σταματήσουν να φοβούνται οι «**κανονικοί**».

Είναι εκείνοι που χρόνια τώρα περιστρέφουν τη ζωή τους γύρω από τα σμικρυντικά υποκοριστικά: το σπιτάκι, τη δουλίτσα, τη θεσούλα, το εξοχικούλι, το αυτοκινητάκι, το δανειάκι, τις διακοπούλες, αλλά και το μαθηματάκι, την εξεταστικούλα, το πτυχιάκι. Νοικοκυρίστικα, δηλαδή «**κανονικά**» πράγματα. Κανένα πρόβλημα, φαινομενικά.

Γιατί στην ουσία αυτή η στάση είναι και γίνεται πρόβλημα. Εκτρέφει μια κοινωνία περιχαρακωμένη στη μικροϊδιοκτησία της, στο μικροσυμφέρον της που επιτίθεται σε ό,τι νομίζει ότι την απειλεί ή επιχειρεί να την καταστρέψει. Παλιότερα ήταν ο φόβος ότι «**θα έρθει ο κομμουνισμός και θα μας πάρει τα σπίτια και τις γυναίκες**». Κι ας μην είχαν ούτε σπίτι ούτε γυναίκα. Σήμερα, η απειλή αποκτά νέα πρόσωπα: του **πρόσφυγα** και του

μετανάστη που ζητούν **άσυλο**, του εργαζόμενου που διεκδικεί την αξιοπρέπεία του, του φοιτητή που αγωνίζεται για την ακαδημαϊκή ελευθερία, του μαθητή που μάχεται για τη μόρφωση, του δασκάλου που δεν θέλει να γίνει εκφωνητής εκπαιδευτικών εγχειριδίων, του καλλιτέχνη που δεν αναπαράγει συναισθηματικές ευκολίες· του ανθρώπου γενικά που δεν υπακούει στις κανονικότητες που επιβάλλει κάθε εξουσία για να συνεχίζει απρόσκοπτα την κυριαρχία της.

Σημαντικοί σύμμαχοι σε αυτό της το έργο είναι οι μετανοημένοι –με το αζημίωτο– πρώην «μη κανονικοί». Έχοντας ζητήσει, με τις πράξεις και τα λόγια τους, συγγνώμη για το παρελθόν τους, απολαμβάνουν αξιώματα και θέσεις, χρησιμοποιούν κάθε δημόσιο ή ιδιωτικό βήμα για να μιλήσουν για την ανάγκη της τάξης και του νόμου, για τις υποχρεώσεις που πρέπει να σεβαστούμε για να υπάρξουμε μακάριοι και ασφαλείς. Μιλούν φυσικά για τις δικές τους δεσμεύσεις. Ένα συνονθύλευμα από «πρώην», «τέως» και «νυν» με θράσος και κυνισμό εγκαλεί όσους ταραίζουν την ηρεμία του, όσους επιμένουν να πιστεύουν ότι η αδικία δεν μπορεί να γίνει κανονικότητα.

Ο Γ. Θεοτοκάς είχε χλευάσει τους «νοικοκυραίους του Κράτους και του Πνεύματος», τους «φυλακισμένους φύλακες της κληρονομιάς των νεκρών»

Αυτούς τους «*νοικοκυραίους του Κράτους και του Πνεύματος*», τους «*φυλακισμένους φύλακες της κληρονομιάς των νεκρών*» που φαίνεται πως διαιωνίζονται σε κάθε εποχή, είχε χλευάσει το 1929 ο Γιώργος Θεοτοκάς στο δοκίμιό του «**Ελεύθερο Πνεύμα**». Θα έφριτταν πολλοί απ' όσους ισχυρίζονται ότι αποτελούν τους πολιτικούς κληρονόμους του –ήταν υπερασπιστής του αστικού συστήματος– αν διάβαζαν μερικές γραμμές από το κείμενό του που αποκλήθηκε και «*Μανιφέστο της γενιάς του '30*». Αντέτεινε, λοιπόν, στους «*ανέμπνευστους φρόνιμους*» της εποχής του, εκείνους τους «*ανυπόταχτους και ανικανοποίητους*» που έχουν «*ταραγμένη ψυχή*», «*έρωτα των υψηλών έργων*», «*μεγάλα όνειρα*». Θεωρούσε κατάντια μια Ελλάδα «*υπόδειγμα τάξης, άνεσης και μακαριότητας, χωρίς καμία αγωνία, κανένα μεγάλο όνειρο, καμιά τρέλα, καμιά δημιουργική πνοή*».

Φαίνεται πως 90 χρόνια μετά, το «Ελεύθερο Πνεύμα» εξακολουθεί να διακρίνει ακόμη λίγους. Ο Θεοτοκάς μπορεί να διαψεύστηκε από εκείνους στους οποίους απευθυνόταν τότε και να βρίσκει σήμερα αναπάντεχους συμμάχους. Είναι οι «*άσωτοι υιοί*» –και «*άσωτες κόρες*» βεβαίως– που αρνούνται την επιβεβλημένη από τα πάνω μισάνθρωπη κανονικότητα.

**Κανόνας τους είναι το δίκαιο, μέτρο τους η ομορφιά και ορίζοντάς τους το άπειρο:
Το χωρίς τέλος όνειρο και ο αγώνας για μια κοινωνία χωρίς στερήσεις, χωρίς
απαγορεύσεις, χωρίς διαχωρισμούς, χωρίς ομήρους και φύλακες.**

Πηγή: ΠΡΙΝ